

LILLEHAMMER
KOMMUNE

Årsplan for 2022-2023

Vingrom barnehage

INNHold

Innledning	side 3
1. Barnehagens formål, verdigrunnlag og oppgaver	side 4
2. Kommunens visjon og verdier	side 4
3. Presentasjon av barnehage.....	side 7
4. Barnehagens mål og satsningsområder.....	side 9
5. Ansatte.....	side 14
6. Kalender/årshjul.....	side 15
7. Kontaktinformasjon.....	side 16

Vedlegg 1:

Progresjonsplan for fagområdene

Innledning

Barnehagene drives etter Lov om barnehager med forskrifter. *Rammeplan for barnehagen - innhold og oppgaver*, er en forskrift til Lov om barnehager. Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat, og innholdet skal synliggjøres i årsplanene til barnehagene. Rammeplanen finner du [her](#) og barnehageloven finner du [her](#).

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. I tillegg skal det utarbeides detaljerte planer for kortere eller lengre perioder som beskriver konkret hvordan barnehagen arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen og i progresjonsplanen.

Foreldre skal gjennom disse planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene lokalt i barnehagen og de overordnede målene for barnehager, både i Lillehammer Kommune og på nasjonalt nivå.

Barnehagens styrer har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplanen i samarbeid med foreldre og ansatte.

Årsplanen fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Foreldrerepresentanter i SU:

Leder

Håvar Moen

Mail: h.t.moen@gmail.com

Beate Ytterhaug Myren

Hege Amundsen

Representanter fra barnehagen: Kezia Lunde, Trude Pedersen og Ragnhild Torbjørnsen

1. Barnehagens formål, verdigrunnlag og oppgaver

Barnehagelovens § 1 - Formål: Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

2. Lillehammer kommunes visjon og verdier

Lillehammer Kommune har følgende visjon for sektor oppvekst, utdanning og kultur:

God samordnet innsats gir trygghet, kompetanse og livsmestring

For oss betyr dette at barna i barnehagen skal møte trygge voksne som sørger for at barna får oppleve tilhørighet, leke, utforske og lære. Dette fordrer et nært og godt foreldresamarbeid.

Å skape gode barnehager for alle barn er en av de viktigste oppgavene for kommunen. Kommunen har et overordnet ansvar for kvaliteten på barnehagetilbudet, og skal gi barn og unge god omsorg og et helhetlig utdanningsløp, fra barnehage til videregående opplæring. Barnehagen er derfor en viktig del av utdanningsløpet, både i kraft av sin egenart og som en sentral arena for tidlig innsats for alle barn. Barnehage- og skolemiljø skal fremme helse, trivsel og læring og forberede barn og unge til aktivt samfunnsnivå, til fremtidens arbeidsmarked og til å kunne realisere seg selv på måter som kommer fellesskapet til gode. En god barnehage forutsetter godt samarbeid og god forståelse mellom mange aktører.

Dette er også nedfelt i rammeplanen (s.11).

For de kommunale barnehagene har vi utarbeidet en felles pedagogisk plattform. Den kan sees på som vårt verdidokument og viser hva de kommunale barnehagene står for.

Som barnehageeier har Lillehammer kommune fokus på verdiene: **Profesjonalitet – Ansvarlighet – Respekt.**

Disse verdiene gjenspeiles i våre holdninger og handlinger i det daglige arbeidet med barna og i møte med foreldrene. Verdiene er viktig for vårt menneskesyn, som handler om hva vi tenker om mennesker og hvilken verdi mennesket har. Alle mennesker skal ha samme verdi og samme rettigheter.

Rammeplanen fremhever betydningen av voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og veilede barn. Gjennom holdningsskapende arbeid og konkret handling i samarbeid med hjemmene, skal personalet i barnehagen skape et trygt, inkluderende og stimulerende barnehagemiljø som forebygger mobbing og krenkende handlinger. Vennskap og gode relasjoner med andre barn - og voksne- er viktig for alle barn!

Barnehagene i Lillehammer har utarbeidet en felles Handlingsplan for et godt psykososialt barnehagemiljø. Handlingsplanen skal brukes i det forebyggende arbeidet og trer i kraft når barn utsettes for krenkende handlinger av andre barn eller voksne som jobber i barnehagen. Etter endringer i barnehageloven gjeldende fra 01.01.21 har alle barnehager plikt til å sikre at barna har et trygt og godt barnehagemiljø.

Kommunens vedtekter, strategiplan, handlingsplaner og plattform for de kommunale barnehagene finner du [her](#).

Alle kommunale barnehager er Miljøfyrtårnsertifiserte. Dette betyr at barn og voksne arbeider med å være miljøbevisste. Vi vil gi barna kunnskaper, gode holdninger og praktiske erfaringer med miljøarbeid.

Alle kommunale barnehager er godkjent som trafiksikker barnehage. Dette betyr at trafikk og sikkerhet er i fokus i hverdagen. Målet med arbeidet er å gi barna erfaringer og gode holdninger slik at de er best mulig rustet til å ferdes alene i trafikken når de blir eldre. Trafikk er et tema som passer godt inn i hverdagen. Barna opplever trafikk når de skal til og fra barnehagen, når de skal på tur og når de erfarer trafikk gjennom lek og observasjon av hva de voksne gjør.

Alle kommunale barnehager jobber med Generasjonssang, på litt forskjellige måter. Noen av barnehagene drar ut på institusjoner og bo-og sevicesentre for eldre, der barna sammen med de eldre synger og gjør bevegelser til tradisjonelle norske sanger som er kjent for de eldre. Noen av barnehagene samarbeider med seniorkor, besøker Røde kors eller får besøk av hjemmeboende eldre på sangstund i barnehagen. Dette skjer i samarbeid med Miljøbehandlingsteamet i kommunen, og er med på å gi eldre og demente en positiv opplevelse og kanskje gjenskape noen minner fra egen barndom.

Lillehammer kommune har tverrfaglige team for alle barnehagene. Teamene har jevnlig møter med barnehagene gjennom året, og dette skal gi barnehagene bistand og støtte i arbeidet med å vurdere om barn kan ha behov for ekstra oppfølging. Da kan tiltak settes i gang så raskt som mulig, i samarbeid med foreldre/foresatte.

Mat, kosthold og måltider er noe som opptar de fleste foreldre. Dette er et jevnlig tema på foreldremøter og i brukerundersøkelser. Det er derfor ansatt kjøkkenassistent i 40 % stilling i alle kommunale barnehager. Disse stillingene kommer i tillegg til grunnbemanningen.

Lillehammer kommune satser på dette fordi mat og måltider skal være en del av det pedagogiske innholdet, der barna er inkludert, og det er et stort fokus på et sunt og variert kosthold. Vi deltar også i ordningen [Sunnere Barn](#), som har som mål å bidra til økt kunnskap om mat og måltider i barnehagen, og tilbyr lett tilgjengelige verktøy.

Alle kjøkkenassistentene inngår i et nettverk, og der drøftes ulike menyer knyttet opp mot pedagogiske opplegg, samt at det legges planer for fysisk aktivitet knyttet opp mot kosthold.

Lillehammer kommune ønsker å skape en god overgang og best mulig sammenheng mellom barnehage og skole for alle barn. Fem overgangslærere skal samarbeide med alle barnehager og skoler for å skape de beste forutsetninger for å lykkes med dette. Trygge barn lærer mest, og det er derfor viktig at barnehage og skole kjenner til hverandres innhold og arbeidsmåter, og at barna møter noe av innholdet de kjenner fra barnehagen når de begynner på skolen. Derfor må et godt samarbeid være etablert i god tid før barna skal begynne på skolen.

Å skape gode barnehager for alle barn er en av de viktigste oppgavene for kommunen. Kommunen har et overordnet ansvar for kvaliteten på barnehagetilbudet, og skal gi barn og unge god omsorg og et helhetlig utdanningsløp, fra barnehage til videregående opplæring. Kvalitetsbegrepet for barnehage omfatter veldig mye. Foreldre, ansatte, forskere og utdanningsinstitusjoner, politikere og barna selv er på hver sin måte opptatt av barnehagens kvalitet. Når barna er i barnehagen skal de ha det trygt og godt, utfordrende og stimulerende, de skal ha venner og møte omsorgsfulle voksne, og de skal ha anledning til å lære og utvikle seg ut fra egne forutsetninger. Barna skal føle seg sett og hørt, ha nære tilknytningsrelasjoner og mange anledninger for variert lek. Deres hverdag skal være meningsfull, og de skal være aktører i sitt eget barnehageliv.

3. Presentasjon av barnehagen

Barnehagens samfunnsmandat: å tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Den skal både være en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud for småbarnsforeldre. Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas.

Vingrom Barnehage er en kommunal fire-avdelings barnehage, som ligger i hjertet av Vingrom - en koselig bygd ca. en mil fra Lillehammer. Vi ligger midt mellom en skog og flere fotballbaner, noe som gir oss mulighet til mange ulike aktiviteter i løpet av året. Det opparbeides både lysløype og skøytebane om vinteren, vi har akebakker i nærheten og Badedammen er et populært turområde for store og små. Innenfor barnehagens uteområde har vi en grillhytte som brukes til både måltider og koselige stunder rundt bålet. Rett utenfor gjerdet til barnehagen er det kuer på beite om sommeren.

Dette gjør nærmiljøet og naturen til en sentral del av vårt pedagogiske opplegg.

Vår pedagogiske plattform kjennetegnes ved stort fokus på natur og utelek. Barna lærer å beherske kroppen sin gjennom lek og aktiviteter ute, de får kunnskap om dyr og planteliv ved aktivt og utforske og gjøre oppdagelser ute i naturen. Vi er opptatt av å dele positive opplevelser ute, uansett vær og årstid.

Avdelingene jobber temabasert gjennom året. Vi tar utgangspunkt i hva barna er opptatte av, og hva som er naturlig å arbeide med på valgt tidspunkt. På denne måten sikrer vi også barns medvirkning.

Avdelingene jobber med temaene på ulike måter, blant annet gjennom dramatisering, formingsaktiviteter og samlingsstunder.

Dette barnehageåret har vi valgt å ha aldersinddelte grupper for barna i aldersgruppen 3-6 år. Da får vi en unik mulighet til å tilpasse det fysiske miljøet, det pedagogiske opplegget og jobbe med gruppedynamikken innad i de ulike aldergruppene. I mindre grupper er det lettere å skape gode relasjoner og utvikle barnas lekekompetanse. Noe av det viktigste for barna i barnehagen er at de har venner å leke med. Lek og vennskap er grunnlaget for barnas trivsel og sosiale kompetanse.

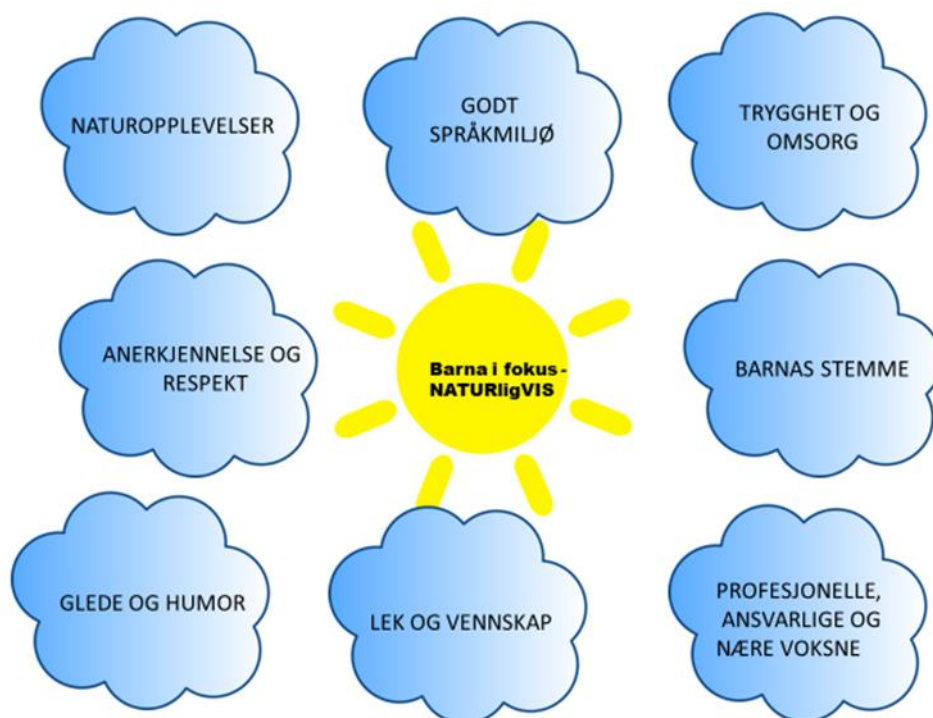

Barnehagens ansatte skal være gode rollemodeller for barna. Personalet skal være tilgjengelige, nære og deltakende, slik at barna får den støtte, veiledningen og hjelpen de trenger for å komme inn i lek og mestre det sosiale. Vi vet at mye av grunnlaget for barns videre skolegang legges allerede i barnehagen. Derfor er det viktig at barna opplever selvtillit, mestring, og at det er gøy å lære hos oss. Vi ønsker å skape et positivt, trygt og inkluderende læringsmiljø.

4. Barnehagens mål og fokusområder

I Vingrom barnehage jobber vi ut fra vår visjon:
«**Barna i fokus NATURLigVIS**».

Alle våre valg og avgjørelser skal være med tanke på det beste for barna. Barnehagen skal være et trygt sted der alle barn opplever å bli sett, hørt og verdsatt. Vi er opptatt av gode relasjoner mellom barn-barn og barn-voksen. Vi har en holdning om å ville hverandre vel og vise raushet og toleranse for hverandre.

I møte med andre mennesker er vi imøtekomne. Miljøet hos oss skal være preget av god omsorg, anerkjennelse, åpenhet, humor og glede. Barna skal oppleve mestring og medvirkning i barnehagehverdagen sin. Det skal være meningsfylt å være en del av et større fellesskap der alle er en viktig brikke. Barnehagen jobber kontinuerlig med et godt arbeidsmiljø for store og små. Vi er opptatt av lekens egenverdi, og legger vekt på å skape gode lekemiljøer.

Barnehageåret 2022-2023 skal vi jobbe ekstra med fagområdet: «Kropp, bevegelse, mat og helse»

Vi ønsker, i samarbeid med Silje Solbrekke, å lære oss bruken av massasje som et pedagogisk verktøy. Gjennom barnehageåret vil vi få veiledning, prøve ut, evaluere og samarbeide om å få til et pedagogisk opplegg som fungerer i en travel barnehagehverdag.

Hvorfor massasje i barnehagen- Bra for kropp og helse

Mål: styrke selvfølelse og gi økt kroppsbevissthet.

Forskning viser at massasje:

- Forbedrer barns relasjon til hverandre
- Forbedrer evnen til innlæring
- Minsker aggressiviteten
- Færre konflikter
- Skaper ro
- Positiv effekt på det indre miljøet i barnehagen
- Skaper et fellesskap
- Handler like mye om å berøre som og å bli berørt
- Lærer å vise respekt for hverandre
- Styrke voksen-barn relasjonen

FORDELER MED MASSASJE I BARNEHAGE

Barn som mottar massasje:

- Blir sett og bekreftet
- Lærer seg å sette grenser for seg selv, og at det bekreftes gjennom handling
- Opplever avslapping og oppmerksomhet
- Blir roligere, lærer å slappe av
- Får økt konsentrasjon
- Blir mer sikre på seg selv
- Føler større trygghet og nærhet
- Blir mer åpne for andre
- Blir bedre til å samarbeide
- Lærer å nyte

Barn som gir massasje:

- En del av et gruppefellesskap
- Lærer å gi omsorg
- Gleden av å gjøre noe godt for andre
- Lærer forskjell på egne og andres behov
- Utvikler empati
- Blir bedre til å samarbeide
- Lærer å bruke hendene på en god og hensynsfull måte
- Motarbeider mobbing

Gjennom massasje kan vi jobbe med rammeplanens verdigrunnlag og fagområder.

Bevegelse

Mål: Økt bevegelsesglede i utetida.

Hva gjør vi:

- Sang og bevegelsesleker
- Hinderløype
- Minirøris
- Ski/ skøyter/ ake
- Oppmuntre til motorisk mestring. Bruke et oppmuntrende språk.

Mat og måltider:

Mål: Kunnskap om mat og matglede

Hva gjør vi:

- Matgrupper
- Mat og årstider
- Tilby mer grønnsaker til alle måltider
- Oppfordre barna til å smake
- Voksne som gode forbilder

Barna får være med på hele prosessen fra å så, luke, vanne, høste og spise.

Bibliotek:

«Kommunikasjon, språk og tekst».

Vingrom barnehage er den eneste barnehagen i Lillehammer som har sitt eget lille minibibliotek. Dette er et samarbeid med Lillehammer bibliotek som vi har hatt i flere år nå, hvor barna får låne med seg bøker hjem en gang i uken. Biblioteket vårt gjør det enklere å låne bøker, og vi opplever at barn og foreldre setter pris på tiltaket. Dette er en fin måte å spre leseglede på!

Vi er opptatt av språk og det å ha et godt språkmiljø her i barnehagen. Barn har stor glede av bøker, og bøker gir en mye støtte i barns språkutvikling. I lesestunder får barna oppleve voksenkontakt, ro, omsorg og nærhet. Bøker stimulerer nysgjerrighet, fantasi og gir økt ordforråd og begrepsforståelse. Gjennom bøker tilegner barna seg ny kunnskap. Bøker kan også være til hjelp for å bearbeide opplevelser, bidra til gode samtaler og gi mye glede, humor og latter. Gjennom bøker får barna felles opplevelser og erfaringer, som igjen kan bidra til felles lek.

En god språkutvikling er viktig i barnas hverdag. Det danner grunnlag for den sosiale, kognitive og emosjonell utvikling. Språk er viktig for læring, sosiale relasjoner og for lek og vennskap. I rammeplanene står det at personalet aktivt skal arbeide for å fremme barns språkutvikling. I barnehagen bruker vi mye sang, bevegelsesleker og dramatisering. Vi er liker å fortelle historier og eventyr, og bruker dette i samlingsstund. Vi vil gi barna varierte og positive erfaringer ved å bruke mye tid på samtale. Vi bruker språket aktivt og bevisst i lek og hverdagsaktiviteter, og undrer oss sammen med barna.

Skolestarterne

Barnas siste år i barnehagen er et ekstra spennende år. Da blir de med i skolestartergruppa, «Jupiterklubben». De fleste barna i Vingrom barnehage begynner på Vingrom skole, og vi får derfor en verdifull mulighet til å jobbe med gruppa allerede før de begynner på skolen. I Jupiterklubben jobber vi blant annet med noe som heter «skrivedans». Skrivedans er en metode som bruker musikk og bevegelser som en måte å forberede skriving på. I tillegg leker vi med farger, former, tall, øver på rim, regler, bokstaver, klipper, limer og gjør impulsive aktiviteter utfra hva barna ønsker. Kort sagt, vi leker og lærer sammen!

Svømmekurs

Vi har de siste to årene fått midler til vanntilvenning/ svømmeopplæring. Dette er et tilskudd som skal bidra til at barn får tilstrekkelig svømmeopplæring og blir trygge i vann. Dette er et opplegg for de eldste barna. Opplæringen går over 7 ganger, og det er Jorekstad som er ansvarlige for opplegget.

Samarbeid overgang barnehage - skole

Bygdas barneskole er vår nærmeste nabo, og vi har et tett og godt samarbeid med dem. Vi har faste møtepunkter gjennom hele det siste barnehageåret, og er blant annet invitert på «morgensamling» på skolen en gang i måneden. På denne måten blir barna kjent med skolen, og de blir godt rustet og forberedt til skolestart. Vi opplever at dette har stor betydning for hvordan skolestart oppleves for både barn og foreldre. Lillehammer kommune har en egen plan for overgang barnehage- skole som vi følger.

Foreldresamarbeid

Alt vi i barnehagen gjør skal ha barnets beste som grunnlag, og en gjensidig og varm kommunikasjon mellom foresatte og ansatte i barnehagen er viktig for at barna skal fungere og trives. Dere foreldre er derfor våre viktigste samarbeidspartnere. Dere er eksperter på deres barn og kjenner barnet best. For oss er det viktig at dere føler tillit og trygghet i barnehagen, og vi er åpne for alle spørsmål og tilbakemeldinger dere skulle ha. Den daglige kontakten ved levering og henting er slik en viktig arena hvor informasjon og beskjeder angående deres barn kan utveksles.

I løpet av året blir det gitt tilbud om foreldresamtaler hvor vi snakker om barnets trivsel, vennskap og utvikling på ulike områder. I tillegg har vi foreldremøter hvor både pedagogisk innhold og ulike temaer kan være aktuelt.

SU (samarbeidsutvalget) er foreldrenes stemme inn i barnehagen, og her er det mulig å komme med innspill, både til temaer på foreldremøter og andre aktuelle saker.

5. Ansatte:

I Vingrom har vi alt fra nye og unge medarbeidere, til pedagoger som har jobbet her siden barnehagen startet for tjue år siden. Vi mener at det at vi alle er ulike er vår styrke. Her er det plass til at alle kan bidra med det de er best til, og vi lærer av hverandre hele tid.

Leder/ styrer

Ragnhild

Tommeliten

Ida

Lina

Mona

Veslefrikk

Monica

Bjørg

Kari

Lene

Pluto

Hege

Berit

Lene

Lisa

Sigurd

Merkur

Veronica

Kezia

Pamela

Lene H. F

Trude

Hege

Merkur/ Jupiter

Jupiter

KALENDER/ÅRSHJUL 2022- 2023

Oversikt over viktige aktiviteter og kulturbegivenheter dette året:	
1.august	Velkommen til nytt barnehageår! Tilvenning for nye barn.
11.og 12. august	Planleggingsdager- barnehagen er stengt
	Oppstartsamtale for nye rett etter oppstart
September	
Uke 38	Brannvernuke
	Bamsefest
Oktober	Foreldresamtaler
21. oktober	Planleggingsdag
November	Juleverksted
	Foreldremøte
Desember	Grøt/ nissefest
13. desember	Lucia
	Barnas julebord
Januar	
2. januar	Planleggingsdag- barnehagen er stengt
	Ha med dag
Februar	
6. februar	Samefolkets dag
	Karneval
Mars	Vinteruke med ski og akedag
April	Påskefrokost
	Sjørøverfest
Mai	Besteforeldredag (besteforeldre/eller annen god venn er invitert)
	Forberedelse til 17.mai
19.mai	Planleggingsdag – barnehagen stengt
	Brannøvelse
Juni	Sommerturer
	Sommerfest

Kontaktinformasjon

Vingrom barnehage:

Styrer:
Ragnhild Torbjørnsen

Adresse:
Torpaveien 15
2607 Vingrom

Tlf.: 610 51 090/ 99006692
Barnehagens e-postadresse:
postmottak.vingrom.barnehage@lillehammer.kommune.no

Besøk www.lillehammer.kommune.no/vingrom-barnehage186696.no.html
for mer info om barnehagen og hva som skjer

Årsplanen ble fastsatt og godkjent i SU den: 14. oktober 2022

PROGRESJONSPLAN - FAGOMRÅDENE

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen jobber med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplanen. Planen skal også synliggjøre hvordan barnehagen jobber med overgangen barnehage-skole og satsningsområdene som er beskrevet på s.

Antall år barnet går i barnehage før skolestart kan variere. Likevel skal aktivitetene tilpasses og forbeholdes de enkelte aldersgrupper. Alle barn skal ikke nødvendigvis være med på alt.

Hvordan jobber barnehagen med de 7 fagområdene?

(både generelt og for inneværende år)

<i>Kropp, bevegelse, mat og helse</i>		
1-2 år	3-4 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Bevegelse til musikk • Grovmotoriske aktiviteter og lek inne og ute både vår, sommer, høst og vinter • Spise og drikke selv • Balanse mellom aktivitet og hvile • Bruke navn og ord på kroppen, bruke sanger, rim og regler om dette • Bli kjent med massasje. • Få muligheten til å smake på nye ting. • Legge til rette for varierte aktiviteter inne og ute. 	<ul style="list-style-type: none"> • Matgrupper på kjøkkenet • Smøre maten sin selv • Gå på do og vasker hender selv • Samtaler/samlingsstund om kropp, følelser, helse og hygiene • Lengre turer i nærmiljøet • Øve seg på påkledning, oppmuntres og utfordres til å klare selv • Ukentlige tilbud om skiturer om vinteren • Ulike motoriske utfordringer i leken – hinderløype, musikk og dans, o.l. • Lek og aktivitet inne og ute • Bli kjent med massasje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Matgrupper på kjøkkenet • Smøre maten sin selv • Gå på do og vasker hender selv • Samtaler/samlingsstund om kropp, følelser, helse og hygiene • Lengre turer i nærmiljøet • Øve seg på påkledning, oppmuntres og utfordres til å klare selv • Ukentlige tilbud om skiturer om vinteren • Ulike motoriske utfordringer i leken – hinderløype, musikk og dans, o.l. • Lek og aktivitet inne og ute • Bli kjent med massasje.

Kommunikasjon, språk og tekst

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none">• Bli kjent med bøker, sanger, rim og regler i musikkstund og samlingsstund• Bruke konkreter• Lage egne bøker («boka mi»)• Bruke språket aktivt i hverdagen ved å benevne det vi ser rundt oss og sette ord på følelser• Dramatisering• Mulighet for å låne bøker på barnehagebiblioteket vårt• Månedens rim/regle og sang• Lære nye ord og begreper gjennom førstehåndserfaring, sansene og begrepskart• Bøker tilpasset barnets alder• Forteller historier ved hjelp av bilder, flanellograf, figurer, dramatisering osv.• Observere og følge opp barnas uttrykk og behov	<ul style="list-style-type: none">• Få til gode samtaler rundt påkledning, måltider, og andre hverdagslige aktiviteter• Spille spill, lese bøker• Få hjelp av voksne til å sette ord på egne følelser i lek eller konfliktsituasjoner• Bruke eventyr, fortellinger, rim, rytme, sang i samlingsstund• Bruke flanellograf og konkreter i samlingsstund• Lytte til lyder og rytmer i språket• Tilrettelegge for god rollelek• Dele barna i mindre grupper, lekestasjoner, tilby variasjon i leker• Hverdagsamtaler med barna• Lære nye ord og begreper gjennom førstehåndserfaring, sansene og begrepskart	<ul style="list-style-type: none">• Skrivedans i Jupiterklubben• Barnesamtaler• Lære å gjenkjenne/skrive sitt eget navn• Erfare at muntlig språk og bilder gjøres om til skriftspråk• Leke med lekeskrift, tegninger, bokstaver og tall via rollelek som kino, bibliotek• Barna blir spurt om forventninger til Jupiterklubben for å kunne planlegge innhold sammen• Hverdagsamtaler med barna, høre om barnas interesser og opplevelser• Lære nye ord og begreper gjennom førstehåndserfaring, sansene og begrepskart• Leke og tøyse med ord og begreper• Tarkus og trafikkopplæring

Kunst, kultur og kreativitet		
<p>1-2 år</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med og prøve ut ulike typer formingsmateriel l, slik som maling, fingermaling • Leke seg med materialer og teknikker 	<p>3-4 år</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruke ulike materialer, verktøy og teknikker til å uttrykke seg med som maling, garn, tøy, perler, naturmaterialer, papp, papir, gjenbruk, knapper o.l. • Formingsaktiviteter inne og ute • Samtale med voksne om det man skal eller har laget • Bestemme og lage sin egen figur på juleverksted (finne løsninger selv) • Samtale og undre seg over sine egne og andres uttrykk (malerier, skulpturer, bygninger o.l.) 	<p>5-6 år</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lage underholdning til sommerfesten • Samtale om kunst, kultur og estetikk, bruke dette som inspirasjon til egen skaping • Skrivedans • Bruke ulikt materiale til å skape nye ting. <p>Gjenbruk av materiale</p>
Natur, miljø og teknologi		
<p>1-2 år</p> <ul style="list-style-type: none"> • Være ute hele året, oppleve og erfare vær og ulike årstider • Erfare å bevege seg på ulikt underlag (skog, gress, asfalt osv.) 	<p>3-4 år</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turdag en dag i uken • Samtale med barna om jorda, naturen, dyrelivet og menneskets livssyklus • Lære om sortering av søppel, være med og tømme søppel, plukke søppel på tur? • Lære om plante- og dyreliv på tur og/eller i samlingsstund <p>Lære om de ulike årstidene</p>	<p>5-6 år</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plante og passe på kjøkkenhage • Utforske og eksperimentere naturfenomener og fysiske lover i Jupiterklubben. • I-pad et verktøy for å søke kunnskap • Turdager

Antall, rom og form

<p>1-2 år</p> <ul style="list-style-type: none">• Utforske, leke og bli kjent med størrelser og former• Telle i hverdagen• Voksne skal være bevisste på å bruke riktige matematiske begreper <p>Enkle puslespill</p>	<p>3-4 år</p> <ul style="list-style-type: none">• Bli kjent med farger, former og figurer gjennom lek og opplegg på avdelingen• Spille brettspill og legge puslespill• Hjelp til på kjøkken, dekke bord ved måltider, bruke hverdagen aktivt for å lære seg matematiske begreper, telle o.l.• Rydde og sortere leker• Bli kjent med tall og terning <p>Bruke fortellinger og bøker om matematiske begreper (Geitekillingen som kunne telle til 10 osv.)</p>	<p>5-6 år</p> <ul style="list-style-type: none">• Fortsette med mer utfordrende brettspill og puslespill• Opplegg i Jupiterklubben, slik som å lage eget brettspill, formjakt o.l.• Gjøre erfaringer knyttet til tid (dag, uke og måned, årstider, hvor mye er eks 1 min, 5 min og 30 minutter)• Kunne telle• Gjøre erfaringer med ulike mengder, former og størrelser. <p>Utforske romforståelsen med egen kropp og sanser</p>
--	---	---

Etikk, religion og filosofi

<p>1-2 år</p> <ul style="list-style-type: none">• Bli kjent med ulike symboler i forbindelse med høytidene våre• Få forståelse for hva som er rett og galt (gjennom veiledning fra gode voksenmodeller)	<p>3-4 år</p> <ul style="list-style-type: none">• Samtaler og samlingsstund om høytider, tradisjoner, og hvorfor vi feirer dem• Besøk av kirken ved jul og påske, slik at vi vet hvorfor vi feirer de ulike høytidene• Samtaler og samlingsstund om hvordan vi vil ha det sammen, om respekt og interesse for hverandre	<p>5-6 år</p> <ul style="list-style-type: none">• Lese bøker som «Mattias er alene» (om mobbing) og «Sinnemann» (om vold i nære relasjoner), for på denne måten bli kjent med grunnleggende normer og verdier• Samtaler og formingsaktiviteter om temaet etterpå• Snakke om likheter og ulikheter. <p>Snakke om følelser</p>
--	---	--

Nærmiljø og samfunn

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none">• Sommertur i nærmiljøet• Gå tur i nærmiljøet, hilse på «trollskogen» og Hakkebakkeskogen• Gå på tur til Rindal gård	<ul style="list-style-type: none">• Besøke Maihaugen• Gå tur i nærmiljøet, (Badedammen, Elveskaret, ved skolen og oppover Torpavegen)• Se på hvor mange av barna bor• Erfare demokratiske avgjørelser i hverdagen (avstemning), samtale om rettferdighet og demokrati• Øve på å gå trygt i trafikken, lære enkle trafikkregler• Bli kjent med samisk kultur via «Samefolkets dag»	<ul style="list-style-type: none">• Besøke Vitensenteret• Besøke lokale bedrifter (Euroskilt, Rema 1000, Joker o.l.)• Delta på ulike arrangementer vi blir invitert til i Lillehammer• Besøke biblioteket i Lillehammer• Samarbeide og bli kjent med Vingrom skole• Bli kjent med Seniorkoret via «Generasjonssang»